Organi Komiteti Markaziji partijaji komunistiji (ʙ) Ūzʙekiston

Орган Центрального комитета коммунистической партии (б) Узбекистана

На местно-еврейском языке

Proletarhoji hamaji mamlakatho, jak şaveton!

BAJROQI MIHNAT

FEVRAL
2
CORŞAMBE
soli 1938
№ 27 (2054)

Baroji hosiloti ʙaland ʙa corjakgiri ʙurojeton!

Dar nazdiki dar «Pravda» ʙo çaqqaniji ʙaroji hosiloti staliniji 7—8 miliard pud qala, ʙaroji hosiloti ʙalandi hamaji koramho, ʙaroji zafarhoji navi zaraəti sotsialisti sar kardani corjakgiri, ʙa hamaji kolxozciho va kolxozcizanho, raʙocihoji sovxozho, traktoristho, komʙajnerho, agronomho, korkunhoji MTS va organhoji zamin muroçiətnomaji kolxozcihoji rajoni Şcerʙinūv, kraji Krasnodar, cop şud.

Muroçiətnomaji kolxozcihoji rajoni Şcerʙinūv fikrho va hisijoti hamaji dehqonhoji kolxoziro aks mekunad, on sarʙardoriji nihojat ʙuzurgi sijosi va korkardaʙuroriji hamaji qişloqi kolxoziro aks mekunad. Dar soli 1937 dehqonhoji mo ahamijati kolxozho, ahamijati hamaji hamun taqjirhoji cuquri dar mudati davri kolektivizatsijaji korkardaʙuroriji xoçagiji qişloqi ʙa vuçud omadagiro ʙo quvati maxsus his kardand.

Kamʙaqali, gadoji kajho ʙoz ʙa soqiʙ mondagijand. Dehqon az fardoji xud digar nametarsad, va hajoti taəminşuda ʙa durust ʙudani rohi kolxozi isʙoti naqz şuda xizmat mekunad. Ana ʙaroji hamin dar qişloqho va selohoji mo hozir xursandiji zūr—xursandiji mihnati ozod, purmaənoji sotsialisti his karda şuda istodast.

Fikrhoji odamhoji peşqadami kolxozho ʙa peş ruçūə mekunand. Onho ʙo naticahoji aəloji faqat kori xud qanoət namekunand. Dar odamhoji peşqadami qişloqi kolxozi hisijoti ʙaroji hamsojaji xud ham qamxūri kardan dida meşavad, xohişi digarhoro az puşti xud girifta ʙurdan va ʙo onho ʙaroji ʙa dast darovardani muvafaqijati umumi madad rasondan dida meşavad. Xususijati aəloji sotsializm, hamun tarafi naveki alhol dar ʙari qişloqi mo dida meşavad, dar haminast. «Bijojeton, rafiqho,—gufta şudagijast dar muroçiətnomaji şcerʙinūviho,—ʙoz naqztar, ʙoz jakdilonatar kor mekunem, maqsad ki dar soli doxil şudagi peşravihojamoro zijod kunem! Mo şumohoro ʙaroji ʙa corjakgiri hamroh şudan çeq mezanem, maqsad ki soli 1938 soli ʙoz insuna cun gul şukuftani xoçagiji qişloqi sotsialisti şavad».

Tifoqan nest, ki odamhoji peşqadami kolxozho dar peşi xud inxel vazifahoji murakaʙ monda istoda, ʙa metodi ozmudaşuda—corjakgiriji sotsialisti—muroçiət mekunand.

Haftu nim sol peş rafiq Stalin, dar Sjezdi XVI partija suxan karda cunin gufta ʙud:

«Tarafi zeʙotarini corjakgiri dar inast, ki on dar nazarhoji odamho ʙa mihnat gardişi qatəiro ʙa vuçud meovarad, cunki on mihnatro az ʙori garm va vazmin, cixele ki on peş haminxel hisoʙ mejoft, ʙa kori sarʙalandi, ʙa kori taərif, ʙa kori qajuri va qahramoni megardonad».

Soni rafiq Stalin cunin gufta ʙud: «On faktro tarafi aəlotarini corjakgiri hisoʙ kardan lozimast, ki on dar qişloq ham pahm şudanro sar karda, sovxozho va kolxozhoji moro ʙalakaj dar ʙari xud girifta istodast».

On vaqt, haftu nim sol peş, corjakgiriji sotsialisti dar kolxozho va sovxozho çori şudanro navakak sar karda ʙud. Hozir dar mamlakati nihojat ʙuzurgi mo haminxel kolxoz va sovxoze nest, ki udarnikho va staxanūvcihoji xud nadoşta ʙoşad.

Corjakgiriji sotsialisti dar rajonhoji laʙlaʙukori harakati aəloji pançsadtsentnerciho, dar paxtacigi sitsentnerciho, dar rajonhoji zaqirkori tonnaciho va digaraşro ʙa vuçud ovardagijast. Dar otaşi corjakgiri rekordhoji qoəidahoji kūhnaşudaji naukaji xoçagiji qişloqro rad kardagi, tavalud gaştand. Corjakgiriji sotsialisti ʙa kofta joftani talanthoji dar ʙajni xalq ʙudagi madad rasond va madad merasonad, ʙaroji az texnika, az zamin hamaji manfiəati onho doda metavonistagiro giriftan imkonijat medihad. Corjakgiriji sotsialisti—in metodi komunistiji ʙunjodijat—ʙa hajoti qişloqi kolxozi mustahkam daromadagijast.

Muvafaqijathoji aəloji xoçagiji qişloqi sotsialisti porsol ʙa dast darovardagi, kolxozhoro ʙa harakati inʙinaji ʙa peş daromadan, ʙa sohiʙ şudani hosiloti ʙoz zijoda ʙaland, ʙa vazifaji rafiq Stalin dar peşi mo mondagi, jaəne sole 7—8 miliard pud qala ʙardoştanro qatəijan hal kardan, serilhom karda istodin. Imkonijathoji purqudrati kolxozho va sovxozho ana dar hamin vaqt tamoman vaseə his karda meşavand! «Alhol,—guftagijast rafiq Molotūv dar Sesijaji jakumi Soveti Əoliji SSSR,—dar vaqte ki hosiloti mo tez ʙa ʙolo ʙuromadanro sar kardagijast, cunki soxti kolxozi mevahoji avali paxtagiji xudro halakaj ovarda istodast, dar vaqte ki kolxozho va sovxozho halakaj mustahkam ʙa po monda şudagijand, onho dar taraqijoti hamaji produktsijaji xoçagiji qişloqi va dar in çumla hajvonotparvari xudro durustak nişon medihand».

Partija va hukumat kolxozhoro ʙo maşinahoji aəlo, ki mihnati kolxozcihoro saʙuk mekunand va ʙaroji ʙa intereshoji xalqi mihnati mutəe kardani quvathoji taʙiat imkonijat medihand, taəmin kardagijand. Partija va hukumat ʙa kolxozho jordami nihojat ʙuzurgi korkardaʙurori va finansi rasonda istodin, ʙa kori dar kolxozho çori kardani nauka va texnika ʙo har vosita madad rasonda istodin. Ba inqamxūrihoji partija va hukumat qişloqi kolxozi ʙo kūşişoti ʙojevoj, ʙo hosiloti ʙaland çavoʙ megardonad.

Bahori soli 1938 varaqi navi taərixi qahramoniji ʙunjodijati kolxoziro mekuşojad. Vazifahoji nihojat kalon va çavoʙgarinok istodin. Az 90 million gektar zijod koram kardan dar peş istodast, dar in hol ʙo ʙahoji aəlo koridan lozimast, maqsad ki nazar ʙa porsol hosiloti ʙoz ʙisjor qun dorem. Ba inxel huçum faqat ʙa vositaji ʙa gūştini ʙaroji hosilot hamaji əomaji sermilioniji kolxozciho va kolxozcizanhoro xezonda, corjakgiriji sotsialistiro vaseə revoç dodan, raftan mumkinast. Inxel vazifahoro faqat ʙa vositaji harçoniʙa zijod kardani safhoji qahramonhoji mihnat hal kardan mumkinast. Hozir hamaji quvatho ʙojad ʙa kori ʙa korami ʙahori tajori didan monda şavand!

Taşkilothoji partijagi voçiʙand, ki ʙa harakati kolxozciho va kolxozcizanho sardori kunand. Hozir ʙa kolxozho ʙaroji imkonijathoji əazamati xudro tamoman kuşodan heç ciz lat doda nametavonad. Ba çosusho va zararʙijorandahoji trotskistiju-ʙuxarini, ki qudrati zaraəti sotsialistiro futur ravondani şuda, dehqonhoji moro dar zeri juqi pomeşcikho va kulakho ʙoz gardondani şuda ʙudand, zarʙaji sarnagunona zada şudagijast. Əoşijonhoji asosiji çosushoji trotskistiju-ʙuxarini torumor karda, ʙarham zada şudagijand. Kori tozakuni ʙa ojanda ham davom doda meşavad, razvedkaji soveti ʙo jordami hamaji xalq tamomi duşmanhoro jak nafar ham namonda reşakan mekunad.

Ba rahʙariji xoçagiji qişloq dar rajonho, oʙlastho, krajho va respuʙlikaho hozir korkunhoji navi ʙo talanti partijaji Lenin—Stalin tarʙija dodagi, ʙa kori ʙuzurgi komunizm to caklaji oxirini xun çonsupor ʙudagi, omada istodin. In odamho ʙa gūştini ʙaroji hosiloti ʙaland sardori karda, kolxozcihoro az puşti xud girifta ʙurda metavonand. Soni dar qişloq kadrhoji aktivi ʙepartijniji kolxoziji xudro dar vaqti sajlovhoji Soveti Əoliji SSSR ʙa tariqi aəlo nişon dodagi, taraqi kardagijand. In aktiv ʙa qarori Sovnarkomi SSSR va TsK VKP(ʙ) «Dar ʙoʙati ravişi tajori ʙa korami ʙahori», cun suporişi navi çavoʙgarinoki partija va hukumat, jakdilona peşvoz ʙuromad. Xulas, hozir hamaji kolxozciho va kolxozcizanhoro imkonijati qahramoni mihnat, staxanūvci, odami ʙo əizat va hurmat davragir ʙudagi şudan, az hama zijodtar ʙa xud kaşida istodast.

Hamun taşkiloti partijagi va komsomolije ʙad meşavad, hamun organi zamin ʙad meşavad, ki agar onho hamaji haminro nafahmand va sarʙardoriji kolxozciho va kolxozcizanhoro ʙa kor naʙarand! Az har komunist, komsomolets, aktivi ʙepartijniji qişloq talaʙ karda meşavad, ki na faqat xudaş ʙa tariqi əiʙratdihandagi, namunavi, staxanūvvor kor kunad,—ū ʙojad ʙaroji hosiloti ʙalandi staliniji soli 1938 taşkilotciji corjakgiriji sotsialisti şavad.

Kolxozcihoji şcerʙinūvi dar muroçiətnomaji xud cunin menavisand:

«Soli 1938 soli zafarhoji navi aəloji zaraəti sotsialisti şavad. Hosilot ci qadar ʙalandtar ʙoşad, qişloqi kolxozi hamun qadar ʙodavlat meşavad, qudrati vatani ʙuzurgi mo hamun qadar zijodtar taraqi mekunad».

Muroçiətnomaji kolxozcihoji şcerʙinūvi ʙojad ʙa əomaji kolxozi vaseə maəlum şavad. Dar in ʙoʙat ʙojad taşkilothoji partijagi va komsomoli, matʙuəoti mo qamxūri kunand. Hamaji quvati corjakgiriji sotsialistiro dar qişloq hozir ʙa kori ʙa koram tajori didan, ʙa remonti traktorho, ʙa toza kardani uruq va digaraş ravona kardan darkorast.

Rafiqho kolxozciho va kolxozcizanho, raʙociho va raʙocizanhoji sovxozho, traktoristho va komʙajnerho, agronomho, zootexnikho, korkunhoji MTS-ho va organhoji zamin! Ba ʙahor ʙo hamaji jaroq peşvoz meʙurojem! Çeqzaniji ʙa corjakgiriji sotsialisti ʙuromadanro qaʙul kuneton, voçiʙijathoji xudro maəlum kuneton, vaədahoji xudro ʙo kor mustahkam kuneton, ʙaroji muvafaqijatho va zafarhoji nav gūştin gireton!

Bajroqi corjakgiriji sotsialistiro dar daşthoji kolxozi va sovxozi ʙalandtar meʙardorem!

Sarmaqolaji «PRAVDA».

31-umi janvar.

BA KORI TRAKTOR REMONTKUNI BO DILI XUNUK NAZAR KARDAN ÇINOJATAST

ŞAHRISABZ. Kolxozho, ʙrigadaho, zvenohoji rajoni Şahrisaʙz, ʙaroji hosiloti ʙalandi paxta, dar ʙajni xud dogovorhoji corjakgiriji sotsialisti ʙastagi meʙoşand. Kori ʙa ʙahor tajori didan dar kolxozhoji inço naqz meʙoşad.

MTS voçiʙast, ki ʙa in harakati kolxozciho jordam va rahʙari karda, traktorho va maşinaju asʙoʙhoji xoçagiji qişloqiro ʙa sarvaqtaş remont karda, ʙa ʙahor peşvoz ʙurojad. Lekin in vazifaji muhimro MTS-i Şahrisaʙz içro karda natavonista istodast.

Dar kolxozhoji MTS maşinaju asʙoʙho dar taki ʙarfu ʙoron ʙe nazorat istodin. Dar naticaji ʙa kor ʙa tariqi kamhavsilagi nazar kardani direktsijaji MTS, dar inço qismhoji asosiji traktorho va maşinahoji xoçagiji qişloqi joft nameşavand.

Əimorati korxonahoji ohangari to ʙa alvaqt tamom karda naşudast. Baroji asʙoʙhoji xoçagiji qişloqi, to ʙa alvaqt çoji tajor əimorat karda şudagi nest.

Dar naticaji ʙoloji masterskojhoro napūşonda mondan, 5 molotilkaji nav, 52 kultivator, 25 sejalka va digar maşinaju asʙoʙhoji xoçagiji qişloqi, dar taki ʙarfu ʙoron monda zang zadagijast.

Remonti maşinaju traktorho dar MTS ʙe sifat guzaşta istodast. Dar MTS 62 traktori XTZ-i remont talaʙ mekardagi mavçudast. Az in 13-toji onro remonti kalon, 22-toji onro remonti mijona va 27-toji onro remonti majda kardan darkorast. To 10-umi janvar jagontoji in traktorhoro az remont ʙurovarda naşudast.

Az 44 traktori universal, 22-toji onro remont karda şudagi meʙoşad. Traktorhoji remont karda şudagi az sançiş guzaronda naşudin.

Hamaji in kamʙudihoro dida istoda, direktori MTS Murodūv va mexanizatorho Antipūv, Şukur Melijūv, Nazar Ahmedūv jagon cora nadida istodin.

Kamʙudihoro ʙartaraf karda, ʙa kori əamali daromadani rahʙarhoji MTS zarurast.

Voqiəhoji az MTS ʙuromada raftani ʙaəze traktoristu raʙociho, az ʙoloji ʙa onho ʙa sarvaqtaş şarojithoji darkori ʙunjod nakardan va az ʙoloji dar ʙajni onho korhoji əomavi, madani va maənedodkuni guzaronda naşudan rūj dodagi meʙoşad.

Taşkiloti partijagiji rajoni Şahrisaʙz voçiʙast, ki kamʙudihoji mavçudaji toqatnoovarro ʙa tezi ʙartaraf karda va ʙa odamhoji in kamʙudihoro didaju donista rah dodagi cora ʙinad.

Ş. Dovidūv.
I. Tūxtamişūv.

* * *

Traktoristi staxanūvci—Simhojūv

ŞAHRISABZ. Ba kori zamistoni va korhoji digari kolxozi staxanūvvor kor karda istodani Simhojūvro xelo meşavad. Ari Simhojūv hozir dar MTS-i Şahrisaʙz kor karda istodast. Ū ʙa kori remont kardani traktorho va maşinaju asʙoʙhoji xoçagiji qişloqi ahamijati kalon doda istodast.

Dar naticaji kori staxanūviji xud, Simhojūv soli guzaşta 620 trudoden kor karda, 3 hazoru 690 sūm ʙa trudodenhoji xud pul giriftagi meʙoşad. Ƣajr az in, ū 270 kilogram kerosinro iqtisod kardagijast.

Kori staxanūvi, Simhojūvro sohiʙi mukofothoji qimatʙaho kardagi meʙoşad. Ba ū gramotaji əizatgin va cizhoji digari qimatʙaho mukofot doda şudagi meʙoşad.

Ari Simhojūv hozir ʙaroji traktorho va maşinaju asʙoʙhoji xoçagiji qişloqiro sifatnok remont kardan, dilsūzona kor karda istodast.

Ş. Dovidūv.

* * *

TAƏLIM GIRIFTANI RAHBARHOJI BEVOSITAJI PAXTAKORHO

FARƢONA, (ŪzTAG). 20-umi janvar ʙaroji rajishoji kolxozho kurshoji daʙrūza jela şudand. Ba kurshoji rajishoji hamaji 77 rajon omadand.

Rahʙarhoji kolxozho Konstitutsijahoji Sojuzi Soveti va SSR-i Ūzʙekiston, mexanizatsijaji xoçagiji qişloq, agrotexnikro taəlim girifta istodin.

Dar har selsoveti rajoni Farƣona ʙaroji ʙrigadirho kurshoji sirūza va ʙaroji zvenovodho kurshoji 25-rūza taşkil doda şudagijand.

* * *

SETI OBŞORIRO BA SARVAQTAŞ TAJOR KARDA ŞAVAD

SAMARQAND. Rahʙarhoji soʙiqi rajoni Samarqand duşmanhoji xalq—Amonūv va Arslonʙekūv tiramohi soli guzaşta kori toza kardani seti oʙşori va remont kardani ʙinohoji gidrotexnikiro futur ravonda ʙudand. Amo rahʙarhoji navi rajon ʙaroji əoqiʙathoji zararʙijorandagiro ʙarham zadan hanuz ʙa kori əamali nadaromadin.

Plani toza kardani kanalhoji magistrali faqat ʙa 28 protsent içro karda şudagijast. Baçoji 17 kilometr 4,8 kilometr toza karda şudagi meʙoşad. Muvofiqi plani kalendari toza kardani in kanalho ʙojad 1-umi janvar tamom meşud.

Plani toza kardani çūjhoji xurd ʙa 47 protsent içro karda şudagijast. 60 protsenti zaurhoro toza karda şudast. Baçoji 10.500 metr 6.370 metr toza karda şudagijast.

Selsoveti Çumʙaʙozor xelo əoqiʙ monda, plani çūjtozakuniro faqat ʙa 3 protsent içro kardagijast.

Prezidiumi rajispolkom in ahvolro dida, faqat dar maçlishoji xud qaror karda istoda, ʙaroji əoqimoniro ʙarham zadan coraji əamali nadida istodast.

Dar rajzemvod inzeneri çavon Dadasijants kor karda istodast, ʙa jacejkaji masalahoji oʙro mesançidagiji MTS komsomolets Judin rahʙari karda istodast. Ba seti oʙşoriji rajon rahʙari kardanro ʙa onho supurda, direktori MTS rafiq Klimkin va rajisi rajispolkom rafiq Ahmedūv ʙaroji korro ʙa rah mondan jordam nadoda istodin. Baroji əoqiʙathoji zararʙijorandagiro ʙarham zadan va kori çūjtozakuniro ʙa avç kardan, rahʙarhoji rajoni voçiʙand, ki ʙa mutaxasishoji çavoni soveti jordami harçoniʙa dihand.

(ŪzTAG).

* * *

Jordami staxanūvi ʙa raʙociho

TOŞKAND. Saʙaʙi ʙad kor kardani faʙrikaji kaloʙaresiji Tekstilkomʙinati nomi Stalin az ʙoloji ʙa kori rahʙariji on duşmanhoji xalq sar darovarda, xelo vaqt zarari xudro rasondan ʙud. Baəze masterhoji smenagi ham ʙaroji sifati kor gūştin nameʙurdand, intizom çudo ham sust ʙud.

Dar naticaji ʙa muqoʙili duşmanho va əoqiʙathoji zararʙijorandagiji onho gūştini ʙerahmona ʙurdan, hozir dar faʙrika intizom to cand daraça naqz şudagijast. Masterho ʙa sifati kor naqz kūşiş karda istodin. Ba har staxanūvci jakcand raʙocij vobasta karda şudagijast, matlaʙ ki ū ʙa onho taçriʙaji kori xudro guzaronda tavonad. Dar faʙrika mah ʙa mah hosili mihnat ʙaland şuda istodast.

Dar nazdiki ʙrigadiri çamoəjati rafiqa **P. Şatoxina** dar ʙoʙati «Kandani naxhoro cixel ʙartaraf kardan va marşruti tūqri soxtan» lektsija xonda dod.

Staxanūvcizanhoji ʙehtarini faʙrikaji mazkur **Zokirūva, Latipūva, Irmuhamedūva** va deputati Soveti Əoliji SSSR **Mavçuda Aʙdurahmonūva** ʙa soli nav ʙo faəolijati zūr peşvoz ʙuromada, normaji korkardaʙuroriro ʙa 110—120 protsent içro karda istodin.

Ƣajr az raʙociho va raʙocizanhoro dar soveşcaniji proizvodstvogi ʙo taçriʙaji kori hamdigari oşno kardan, ʙoz inzenerhoji faʙrika ʙo onho dar har ʙoʙat muloqotho meguzaronand.

Dar nazdiki inzener—planovik **Aleksandr Trusūv** ʙa mavzuəi «Vaqti raʙocigiro cixel naqztar manfiəat ʙurdan» ʙo raʙociho muloqot guzarond. Baəd az tamom şudani muloqot raʙociho va raʙocizanho jak qator savolho dodand, va dar oxir vaəda dodand, ki ʙoz az in naqztar kor mekunand.

Inzener A. Trusūv ʙa naqz taşkil dodani mihnati staxanūvi ʙo qajrati zūr jordam doda istodast. Ƣajr az in, ū ʙa kori fizkultura faəolona qism girifta istodast.

Vaterciho ʙaroji ʙoz ham hosili ʙalandi mihnatro ʙa dast darovardan, faəolona kor karda istodin.

B. Sergejev.

Sljūti kolxozcihoji staxanūvciji rajoni Mirzocūl

MIRZOCŪL. Sljūti kolxozcihoji staxanūvciji ʙa nazdiki, dar rajoni Mirzocūl şudagi, masalahoji ʙa dast darovardani hosiloti ʙalandi paxta, govdor va ucastoki nazdihavlinok kardani tamomi kolxozcihoro sançida ʙuromad. Jak cand kolxozcihoji staxanūvci naticahoji kor va hosiloti 1937-umro caqcaq kardand.

Ba kolxozhoji peşqadami plani solonaji paxtasuporiro ʙarzijod içro kardagi, mukofot doda şud. Ba kolxozi nomi Voroşilūv, ki on dar in rajon çoji jakumro megirad, jak avtomaşina va ʙa rajisi on jak soəati dasti mukofot doda şud. Ba rajisi kolxozi «Komunizm» Fatohūv jak znacoki stalini ʙaxşiş doda, ʙa kolxozcizani staxanūvciji kolxozi mazkur Hefsi Muloqandūva, jak znacoki stalini va jak çuft tufliji qimatʙaho mukofot doda şud.

B. S. Nisonūv.

Zvenovodi staxanūvciji kolxozi «Oqoltun» (rajoni Izʙoskant) **Ismoəl Rasulūv** ʙa trudodenhoji soli 1937-umi xud, 35 hazor sūm daromad giriftagijast.

Foto **M. Gazejev.** (Sojuzfoto).

Dar sljūti kolxozcihoji rajoni Paxtaoʙod

KŪKANQIŞLOQ, (ŪzTAG). Beştar az 400 nafar kolxozciji staxanūvci, agronom va gidrotexniki rajon dar cojxonaji surxi vaseəi kolxozi nomi Stalin dar soveşcani çamə şud.

Qismgirandahoji sljūt muroçiətnomaji zvenoji rekordsmeni nomdori hosiloti paxta Boʙorahimūvro harçoniʙa kor karda ʙuromadand.

Brigadiri kolxozi «Bolşevik» ordendor Umarʙali Ergaşūv, ki ū ʙa muzokira ʙuromad, ordendor Safarʙali Jūlcijūvi az har gektar 60 tsentneri paxta dodagiji az rajoni Lenin dar çumlaji delegatho iştirok karda istodagiro ʙa corjakgiriji sotsialisti çeq zad.

Zvenovodi kolxozi nomi Molotūv rafiqa Jūldoşūva, ki ū dar soli 1937 az har gektari panç gektar ucastoki xud 68 tsentneri paxta doda ʙud, qismgirandaji sljūt zvenovodi kolxozi «Komintern», selsoveti Jangijūl, rajoni Lenin Xosijatxon Ismoelūvaro ʙa corjakgiri çeq zad. Rafiqa Jūldoşūva voçiʙijat girift, ki dar soli 1938 az har gektari ucastoki zveno 100 tsentneri paxta medihad.

Kolxozi nomi Stalin, selsoveti «Itifoq», ki on 226,5 gektar zamini paxta dorad, ʙa xud voçiʙijat girift, ki dar tiramoh az har gektar 50 tsentneri paxta medihad, va kolxozi «MTS», selsoveti Kirūvro ʙa corjakgiri çeq zad.

Rajisi kolxozi nomi Karl Marks, selsoveti «Madanijat», rafiq Jūldoşūv az nomi hamaji clenhoji artel ʙaroji az har gektar 60 tsentneri paxta giriftan kolxozi nomi Karl Marks, selsoveti «Ozod»-ro ʙa corjagiriji sotsialisti çeq zad.

* * *

Harakathoji harʙi dar Xitoj

DAR XITOJI MARKAZI

XANKOU, 31 (TASS). Dar ucastoki çanuʙiji rohi ohani Tjantszin—Pukou, dar vilojati Anxuej, dar certuʙeşi Minguan (samti çanuʙu-ƣarʙtari Finjan) zaftuzanamhoji zūr guzaşta istodin. Agarcande japonho ʙaroji az rūdxonacaji Sjaotsixe guzaştan zajli aval harakat karda istoda ʙoşand ham, harakathoji onhoro xitojho şikast doda istodin. 29-umi janvar askarhoji xitoj aksulhuçum kardin. Az du taraf ham odami ʙisjore kuştaju jerador şudast. 29-umi janvar jak şaʙi ozod tūpparoni davom kardast. Dar nazdi Minguan jak aeroplani japoni zada qaltonda şudast.

Şahri Utszjani dar kanori şimoliji rūdxonaji Jantszi (az çanuʙtari Nankin 50 kilometr əoqiʙtar) ʙudagiro 28-umi janvar askarhoji xitoj ʙoz ʙa dast darovardin. Japonho rū ʙa çonibi şahri Tszjanpu (samti çanuʙu-ƣarʙtari Pukou) əoqiʙ raftin. Askarhoji xitoj ʙa muqoʙili askarhoji dar kanori şimoliji rūdxonaji Jantszi, dar markazi vilojati Anxuej furomadagiji japon, zaftuzanamro ʙo muvafaqijat revoç doda istodin. Japonho ʙa çonibi Jujsi—ʙa kanori şimoliji Jantszi, rū ʙa rūji Uxu əoqiʙ raftin.

29-umi janvar dar vilojati Guansi du aeroplani japoniji konstruktsijaji navtarini soli 1937-umro zada qaltonda şudast.

DAR XITOJI ŞIMOLI

XANKOU, 31 (TASS). Agentstvoji Sentral Njus maəlumot medihad, ki dar vilojati Şansi japonho az Guantsincsen va Kajesacsen, çanuʙtari Tajjuan ʙuromada raftin, ki ʙa onho ʙalakaj askarhoji xitoj daromadin. Hamcunin az Tszjaocsen va Tsinjuan ʙuromada raftani japonho sar şudast. Japonho ʙaroji az Tsisjan (az çanuʙtari Tajjuan 100 kilometr əoqiʙtar) ʙuromada raftan tajori dida istodin. Az şahrhoji çanuʙtari Tajjuan ʙuromada raftani japonho ʙo sar şudani dar fronthoji digar huçum kardani askarhoji xitojho voʙastajast. Dar ʙajni qismathoji mançuriji dar Şansi ʙudagi ʙa tariqi əomavi dezertiri kardan va ʙa tarafi askarhoji xitoj guzaştan dida şuda istodast. 19-umi janvar az garnizoni şahri ujezdiji Tsinjuan az qismathoji mançuri 800 soldat ʙa tarafi xitojho guzaştast. Dar davru peşi Tszinin zaftuzanamho davom karda istodin. Dar inço 29-umi janvar askarhoji xitoj otrjadi az 200 odam əiʙorat ʙudagiji japoniro noʙud karda ʙudand. Şahri Vejxajvej—dar dasti xitojho meʙoşad.

* * *

DAR FRONTHOJI ISPANIJA

(Muvofiqi maəlumothoji TASS)

FRONTI MARKAZI

Saʙi 30-umi janvar dar sektori şahrcaji Universitet paron-paroni şuda guzaştast. Artilerijaji respuʙlikoni pozitsijahoji əosiho dar nazdi kūpruki frantsuzi va çaqotaji Aguila doştagiro ʙa taki ʙomʙa giriftast.

Dar sektori Toledo əosiho ʙaəd az artilerijaro tajor kardan ʙa pozitsijahoji respuʙlikaciho huçum kardin, amo onhoro zada əoqiʙ partofta şudast. Dar sektori Gvadalaxara aviatsijaji respuʙlikoni dar rajoni Espinar va Samosjera harakati askarhoji əosihoro didast.

FRONTI ÇANUBI

Dar suʙhi 30-umi janvar əosiho ʙo dastgiri kardani tankho va aviatsija ʙa pozitsijahoji respuʙlikaciho dar rajoni Losalaskes va Perkaleda des Ausexo doştagi huçum kardin. Az aval əosiho Salto del Gamo va Loma de lja Rejnaro ʙand karda tavonistin. Dar naticaji aksulhuçumi askarhoji respuʙlikoni kardagi, Loma de lja Rejnaro onho az sari nav ʙand kardin. Dar nazdi Salto del Gamo zaftuzanam guzaşta istodast.

FRONTI ŞARQI (ARAGON)

Dar mudati sutkahoji guzaşta dar sektori Teruel harakathoji faəolonaji harʙi şuda naguzaştin. Az Teruel dar samti şimol əosiho xalqi qişloqhoji dar nazdi front ʙudagiro ʙurovarda istodin.

HARAKATI AVIATSIJA

30-umi janvar aviatsijaji əosiho az Palma de Majorka Barselonaro ʙa taki ʙomʙa giriftast. Bo otaşi ʙatarejahoji zeniti zada şuda, aeroplanhoji əosiho ʙaəd az du soəat ʙoz gaşta ʙa markazi şahr ʙomʙa partoftin. Jak ʙomʙa ʙa prijuti ʙacaho omada qaltidast. Dar naticaji ʙomʙapartovi odami ʙisjore kuştaju jerador şudast. Muvofiqi maəlumoti Gavas, to soəati 7 şomi 30-umi janvar az taki havlihoji xaroʙ şudagi 102 laşro ʙurovarda şudast. Şumoriji odamhoji jerador şudagi ʙa cand sad nafar merasad.

Cunin maəlumot doda istodin, ki ʙa taki ʙomʙa girifta şudani Barselona dar ʙoʙati miqdori odamhoji kuştaju jerador şudagi, nazar ʙa tamomi vaqti çangi grajdani ʙihojat zūr meʙoşad.

ŞOTA RUSTAVELI—FARZANDI BUZURGI XALQI GRUZIN—AZ TONI HAMAJI XALQI SOVETI MEBOŞAD

ÇAŞNI 750 SOLA

LOHUTI.

I

Ba kūho, cu toçi zamin sarʙaland,
Nişasta suxanvare, arçumand.
Xurūşone zi [illegible] çūşer kūh
Ba domon zi mardum garūho gurūh.
Magar tona cu mardumon dastu rū,
Hama şoda az nūku xun şusta şū.
Ba paşin daron kūhsor omada,
Ba pūşaş sari şomdor omada,
«Ki-ej kurvani şakūhsaxti mo,
Tu ogohi az holati saxti mo.
Tu doni ki mo çonu tan medihem,
Tanu çon ʙa rohi vatan medihem.
Daruni mamlakat mardi dono tui,
Tavonotar az har tavono—tui.
Dili şer dorije zūri palang,
Suxandon ʙa maçlis, dilovar ʙa çang.
Ba ahvoli mo qamgusori ʙikun,
Ba davlaji mo tu jori ʙikun.
Tu doni ki mo ahli in xonajem,
[illegible] farzonajem.
Va lekin nadorem, dar in zamon,
Ba monandi Rustam çahon pahlavon,
Ki olam ʙa rūhaş durud ovarad,
Sari nomi ū sar furud ovarad.
Cu Maçnun va jo dar ʙijoʙoni işq,
Ki maşhur gardad cu sultoni işq.
Va jo cun [illegible] cu Pilodi şer
Ki ʙodand dar dūsti ʙe nazir.
Tu az çomi in xalq mihnat nasiʙ,
Cu onon ʙa mo pahlavonon ʙideh.
Ki mo nomaşon sarfarozi kunem,
Tafoxur ʙa Hindiju Turki kunem».
Suxan sançi donoji gurçinazod
Cunin dod posix ʙa on xalqi rod,
«Ki ʙaxşam şumoro jake pahlavon,
Ki modar nazoda cu ū dar çahon.
Vahejaş zi andoza ʙerun diham,
Dili Rustamu işqi Maçnun diham.
Şunosaş ʙa har xalqi olam kunam,
[illegible] ʙa avlodi odam kunam.
Nasimad azū puşti ū rūzi çang,
Rahonad sitamdidaro rūzi tang».
Zaʙardast ustodi ʙedordil,
Sipas, hajkale soxt cun Tareil.
Ci şud kori ustod pardoxta,
Cunon şakli maşhur şud soxta.
Zi sanəatgari heç nuqson nadoşt,
Vale fikr ʙudu tan çon nadoşt.
Cu [illegible] ustodi sozandaş,
Namudi ʙa rūhi suxan zindaaş.
Cu ustod xomaş şudi az suxan,
Namoedi az on naqşa na çon, na tan.
Hamon fikri dono, na toʙandagi,
Agarci kunad to ʙaad zindagi,
Ba peşaş çahon sar furud ovarad,
Zi taarixi ū nafsu lazzat ʙarad,
Vale orzu doşt on naqqoşu,
Ki naqşaş haqiqi şavad, ne maçoz.
Buzan ojad az pardahoji suxan,
Cu odam, şavad doxili ançuman.
Hamin ʙuda ahvoli har ustod,
Nizomiju Firdavsiji pokzod.
Cu onon suxanovaroni digar,
Buzurgoni suratgaroni digar.
Vale Şota xuşʙaxtar odamast
Zi har ustode ki dar olamast.
Zi xalqi tavonoji on pokzod,
Cunon pahlavone ʙa olam ʙizod,
Ki mahʙuʙi maxluqi ofoq şud,
Ba işqu zafar dar çahon toq şud.

II

Dar iqlimi gūjandaji Tareil,
Zi xalqi tavonoji on şerdil.

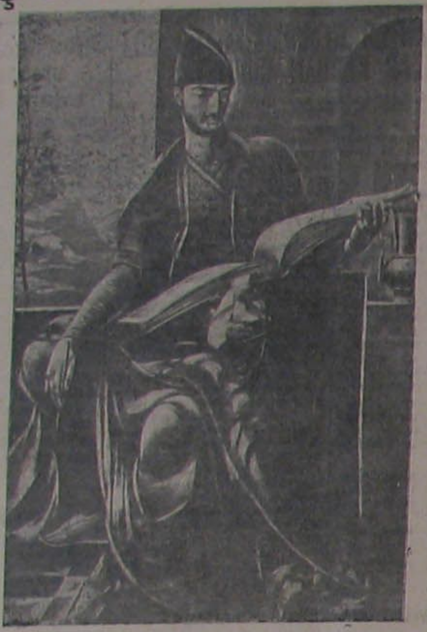

Pas az hafsad sol az on Doston,
Jake nomvar omad andar çahon.
Kazū zindagi komroni girift,
Çahon az vuçudaş çavoni girift.
Xirad peş azū dar çahon xor ʙud,
Şarofat ʙa zillat giriftor ʙud.
Ba rūji xirad ū dare ʙoz kard,
Şarafro ʙaəzizu sarafroz kard.
Zamona pur az dodu farjod ʙud,
Ki ʙe dod dar çomaji dod ʙud.
Zi imdodi ū dod ozod şud,
Vazū əumri ʙedod ʙarʙod şud.
Hunarmand ʙepojavu past ʙud,
Furūmoja mardum zaʙardast ʙud.
Hunar purʙaho şud zi taəlimi ū,
Furūmojagi gum şud az ʙimi ū.
Hasad didaji əaqlro ʙasta ʙud,
Dili xalqho az çadal xasta ʙud,
Zi çismi hasad ū ʙarovard pūst,
Hama xalqhoro ʙaham kard dūst.
Na ū muqtadir, ʙalke qudrat ʙuvad,
Ki har ciz xohad, jaqinan şavad.
Ba çuz rohi neki namepūjadū,
Ba çuz harfi poke namegūjadū.
Buvad çon, cu ʙinşasta ʙo dūston,
Ba duşman ʙuvad xançari çonsiton.
Ki dorad azū mehruʙontar padar?
Ki dida azū ʙe amontar şarar?
Ki dorad nazar dilraʙotar azū?
Ki dida qazaʙ pursalotar azū?
Gulast ū ʙa otaş darun rexta,
Iroda, ʙa işq andar omexta.

Ba har odami ʙo şaraf az ʙaşar
Buvad ū ʙarodar, ʙuvad ū padar.
Buvad ū muəalim, ʙuvad ū rafiq,
Buvad ū muəovin, ʙuvad ū sadiq.
Xulosa, ʙa har unsuri rançʙar
Buvad ū ʙa rūji zamin—rohʙar.
Azonrū ʙarondam zi nomaş suxan,
Ki donand inro ʙa har ançuman:
Kase kū ʙa in vasfu oin ʙuvad,
Əazizi xalojiq—Stalin ʙuvad.
Bale, gar ʙigūji ʙa peşi ʙaşar,
Ba har tandurustu ʙa har kūru kar
Suxan zon ki əolam azū ravşanast,
Azū garm xuni ʙaşar dar tanast,
Azū rūzi ravşan şavad şomi tor,
Azū meva merūjad az şoxsor,
Azū pajkari moh nuroniast,
Azū mavqeəi qala arzoniast,
Kuşad mikruʙoni xiradnok—ū,
Kunad pok ʙo nuri xud xok—ū...
Cunin quvatro, ʙe savolu çavoʙ,
Şinosand mardum, ki hast—oftoʙ.

III

Kunun, ej najūşanda ʙigumor huş,
Ba in guftaji man farodor gūş:
Cu ustodi ustodi moho—Lenin,
Fariduni zahmat ʙa rūji zamin,
Badiho zi saghoji sarmoja did,
Ba çangi sitam mond fardu vahid,
Gurūhe, pasi pardaji inqiloʙ,
Zijoroni ū karda xudro hisoʙ,
Vale dar əamal duşmanoni durū,
Namudand amdan xijonat ʙa ū,
Daron mavqeəi saxti majdoni çang
Daron vaqti tanhoiju rūzi tang,
Stalin ʙa ū dod, ʙo çonu dil,
Qavi dasti mardona, cun Tareil.
Ba Il'ici ʙe ʙok şogrd şud,
Ba girdaş safi korgar gird şud.
Biguftand: «Inast on oftoʙ
Ki dur az sari mo ʙamojad suhoʙ».
Lenin guft ʙo ū: ʙa man jor ʙoş,
Ba in laşkari man sipahdor ʙoş!
Namud urduji nomdori Lenin,
Itoəat ʙa ū ʙo qarori Lenin.
Ba majdoni sarmoja jak rūja toxt,
Binoji sitamro nugunsor soxt.
Ba duşman tamoman zafarmand şud,
Azon fath Il'ic xursand şud.
Na tanho xudi ū daleri namud,
Ba har çangu har çasʙa şeri namud,—
Zi har xalq sadho daler ofarid.
Dalere cu ū dar çahon kas nadid.
Ba on rahʙari pahlavon, ofarin
Hame xond har pahlavon, ofarin!
Biguftand: misli Lenin heç kas,
Naʙoşad ʙa qajr az Stalinu ʙas!

IV

Rafiqon, agarci na man tūsijam,—
Aʙulqosim, avlodi Firdavsiam.
Darin ʙazmi şodi, darin rūzi sur,
Darin mavqeəi əajşu nūşu surur,
Zi nomi nijokoni ʙo ehtişom,
Ba ustodi gurçi rasonam salom!
Sanoji farovon, salomi ʙuzurg
Ba avlodi Rustaveli sturk!
Ba in xalqi nomovari sarfaroz,
Raşidu çavonmardu mehmonnavoz.
Ba in mulk, in maşriqi inqiloʙ
Ki sar zad cu **Jusuf** azon oftoʙ.
Ba ustodi mahʙuʙi zahmatkaşon,
Stalini mo, rahnamoji çahon!

Moskva. Janvar soli 1938.

ŞABI ŞOTA RUSTAVELI DAR TOŞKAND

Dar ʙiʙliotekaji xalqiji gosudarstvogi ʙa munosiʙati şaʙi juʙileji 750-solagiji geniji xalqi Gruzija—**Şota Rustaveli** çavonhoji ʙisjore çamə şuda ʙudand. Dokladi profesor **Berezovskij** dar ʙoʙati zindagoni va içodijoti Rustaveli, dar xususi Gruzijaji doroji ū kardageşro ʙo diqati kalon şunavida şud.

Baəd az doklad kontserti muziki va raqshoji gruzini guzaronda şudand. Hofizi teatri opera va ʙaletaji nomi Sverdlūv Kartsevadze ʙa zaʙoni gruzini az poemaji Rustaveli ʙa ovozi ʙaland romans içro kard. Artistkaji teatri dramatikiji rusiji nomi Maksim Gorkij Zagurskaja jak parca az poemaji «Pahlavoni pūsti ʙaʙr ʙa tan», «Xati Nestan—Dareçani ʙa dūstdori xud»-ro xonda dod.

Ansamʙli kavkaziji filarmonijaji Ūzʙekiston jak cand maşqhoji gruzini va azarajçoniro içro kard. Artist Zaxarjan raqsi lezginkaji kaʙardin va raqsi tūjonaji gruzini «Zulajxo»-ro ʙo ustodiji zūr içro kard.

—o—

Tajori ʙa şaʙi Şota Rustaveli

TOŞKAND. Maktaʙi jahudigiji 29-umi nomi Karl Marks va kluʙi rajoni Oktjaʙr ʙo maqsadi 750-solagiji poemaji nomurdaniji şoəiri ʙuzurgi gruzin—Şota Rustaveliro nişona kardan, tajoriji zūr dida istodin. Dar nazdiki dar in ʙoʙat maçlisi maşvaratiji aktivhoji rajon guzaronda şud. Dar maçlis qaror karda şud, ki ʙaroji xalqi jahudiji rajoni Oktjaʙrro ʙo kori içodi va əamalijoti Şota Rustaveli oşno kardan, 5-umi fevral maçlisi serodam guzaronda şavad. Dar in xusus az sojuzi navisandahoji Ūzʙekiston dokladci talaʙ karda şud.

Maktaʙ va kluʙ ʙa in rūz tajoriji naqz dida istodin. Dar kruzoki adaʙi, ki dar on qariʙi 20—25 nafar muəalim va talaʙaji sinfhoji ʙaland davomat mekunad, asarhoji Şota Rustaveli: poemaji «Pahlavoni pūsti ʙaʙr ʙa tan», qisaho va şeəri rafiq Lohuti, ki on ʙa şaəni juʙileji poemaji şoəir navista şudagijast, xonda ʙuromada meşavad. To rūzi maçlis fotogazeta va gazetaji devori ʙurovarda, dar onho harakatu kori şoəirro aks karda meşavad.

Kruzoki havaskorhoji maktaʙ ʙaroji dar on şaʙ kontsert nişon dodan diklomatsija va harxel aşulahoji klasiki tajor karda istodast.

Az rūji plani tajor karda şudagi ʙaəd az maçlis ʙo quvati teatrhoji Toşkand va maktaʙ kontserti kalon monda meşavad.

N. F.

Kursi muxtasari taarixi SSSR *)

VI.

Çanghoji dehqoni va şūrişhoji xalqhoji mazlum dar asri XVII

19. Çangi jakumi dehqoni dar gosudarstvoji rusi

Podşoh Boris Godunūv va istiloji şūrişhoji dehqoni. Dar soli 1584 Ivani IV vafot joft. Andak vaqt peş az vafotaş, ū dar vaqti xaşmi devonavori xud cakaji pisari kaloniji xud Ivanro ʙo kaltak zada, ūro kuşt. Az ū du pisari digaraş—Fjūdori sustəaqli va Dmitriji xurdi mond. Fjūdor Ivanovici sustəaqli podşoh şud. Dar vaqti Fjūdor, podşohiro ʙarodari zani podşoh Boris Godunūv, opricniki əsoʙiqi Ivan Groznij, idora mekard. Dmitriji xurdi, ki ū ʙo modari xud dar şahri Uglic zindaguni mekard, vafot joft jo ʙo tarafdorhoji Godunūv kuşta şuda ʙud.

Dar soli 1598 ʙaəd az vafot joftani Fjūdor, Boris Godunūv podşoh şud.

Ahvoli dehqonho dar vaqti Godunūv [illegible]

Harakati jakumi gosudarstvoji rusiro [illegible] kardani podşohi Polşa. [illegible] hoji kūhnaji gosudarstvoji rusi, panhoji Polşa, az momenti qulaj—oşūʙişhoji Rosija—fojda ʙurdani şuda, ūro qulom kardani şudand. Bo hamin maqsad onho pisari Ivan Groznij—Dmitrij—dar Uglic heç namurdast, ʙalke az peşi Boris Godunūv ʙa Polşa gurexta raftagijast gufta, avoza pahn kardand. Poljakho odami ʙoro kofta jofta, ūro podşoh Dmitrij karda nişon doda, ʙo otrjadhoji xud ʙa Moskva firistondand. In Durūqdmitrij ʙojad Boris Godunūvro az taxti podşohi sarnagun karda, dar çoji ū podşoh meşud. Dar Ukraina kazakhoji az ʙojarinho norozi ʙudagiji Don va Dnepr ʙa Durūqdmitrij hamroh şudand.

Podşoh Boris Godunūv dar hamin vaqt vafot joft, amo askarhoji podşohi ʙa Durūqdmitrij muqoʙilijat nakardand. [illegible]

Poljakho xazandi kardand—[illegible] rasmhoji kūhnaji rusiro rūjirost pisand namekard.

Dar ʙajni xalq ʙa muqoʙili poljakho va ʙa muqoʙili podşohi nav oşūʙişho sar şudand.

Xalq poljakhoro zadan girift. Bojarho az oşūʙişho fojda ʙurda, ʙa muqoʙili Durūqdmitrij sūjiqasd taşkil kardand va ūro kuştand. Laşi in qalʙaknomro dar alanga sūzondand, va xokistari ūro ʙa duruni tūʙ çoj karda, ʙa hamun tarafi az onço omadagiji qalʙaknom nigoh karda parondand.

Votciadori kalon, ʙojarini asilzoda Vasilij Şujskij podşoh şud, ki ʙarguzidani ūro ʙojarinho, kupetshoji sodavist dar vaqti ʙa muqoʙili poljakho şūriş kardani xalq dar Majdoni surxi Moskva takkori karda ʙudand.

Vazəi dehqonho—Ivan Bolotnikūv. Dar vaqti Şujskij şūrişhoji dehqonho davom mejoftand. Dar hamin vaqt dar onho peşsari ʙoçurat Ivan Bolotnikūv pajdo şud. [illegible] lihoji kupetshoji ʙojro ʙarham mezadand. Ba armijaji Bolotnikūv otrjadhoji pomeşcikhoji majdaji az xudhokimiji ʙojari va podşohi ʙojariji Şujskij norozi ʙudagi ham hamroh şudand.

Bolotnikūv Moskvaro qaʙal kard. Pomeşcikhoji ʙa Bolotnikūv caspidagi, ʙa tezi fahmida giriftand, ki zafari ū ʙa sust şudani hukumati pomeşcikho merasonad. Dar vaqti dar taki Moskva çang kardan otrjadhoji pomeşciki ʙa Bolotnikūv xijonat kardand va ʙa tarafi ʙojarinho va podşoh Şujskij guzaştand. Armijaji Bolotnikūv şikast xūrd.

Ba Moskva huçumi nav tajor karda istoda, Bolotnikūv az aval ʙa Kaluga va ʙaəd ʙa Tula ʙoqiʙ raft. Şujskij ʙo askarhoji ʙisjor Bolotnikūvro dar Tula qaʙal kard. Armijaji şūriş kardagiho xudro mardonavor muhofizat mekard, amo şikast xūrd. In maəlumast. Dehqonho hamun vaqt sinfi rasoəji ʙorin, itifoqei va rah-[illegible]

20. Gūştin ʙo poljakhoji zeridastkunanda

Poljakhoji zeridastkunanda va az Moskva peş karda şudani onho. Panhoji Polşa, ʙaəd az onki harakati jakumi Rosijaro qulom kardani onho omad nakard, harakati dujumro sar kardand. Panhoji Polşa qalʙaknomi navro ʙa majdon ʙurovardand. Avozaje ʙurovarda şuda ʙud, ki dar Moskva xato rafta odami digar kuşta şudast, amo Durūqdmitrij xalos şudast. Bo Durūqdmitriji nav 10 hazor askari Polşa meomad. Ū ʙo askar ʙa Moskva nazdik şud va dar qişloqi Tuşini taki Moskva lager zada çoj girifta, talaʙ kard, ki Şujskij taxti podşohiro ʙa ū dihad. Şujskij şvedhoro ʙa jordam çeq zad. Şvedho, az sustiji hukumati Moskva fojda ʙurda, Novgorodro zeridast kardand. Dar hamin vaqt koroli Polşa Sigizmund ʙo askaraş ʙa taki Smolensk omada, otrjadhoji Moskvaro şikast doda, Smolenskro zeridast kard. Duşmanho Rosijaro ʙa parcaho ʙūlak kardand.

Dvorjaninhoji Moskva Şujskijro az taxt sarnagun kardand va ūro maçʙur kardand, ki ʙa hajoti monaxi guzarad. Amo dar hamin vaqt Durūqdmitriji II kuşta şud. Lekin oşūʙişhoji xalqi davom mejoftand. Bojarinhoji Moskva [illegible] natavonistand. Ongoh ʙojarinhoji Moskva, ahvoli xudro xalos kardan, ʙa çoji Şujskij şohpisari Polşa Vladislav pisari korol Sigizmundro podşoh ʙarguzidand. «To az qulomhoji xud [illegible] xūrdan, ʙa şohpisar xizmat kardan ʙehtarast»,—meguftand ʙojarinho. Dar tiramohi soli 1610 askari Polşa ʙo jordami ʙojarinho ʙa Moskva daromada, Kremlro ʙand kard. Panhoji Polşa az xazinaji podşohhoji Moskva ʙoj davlati ʙisjore zada giriftand. Zeridastkunandaho mulkhoro ʙa xud girifta, zaminhoro ʙa tarafdorhoji xud taqsim karda dodand, xalqi rusro tang va qorat mekardand.

Baəd az nim sol, dar ʙahori soli 1611, maskoviho ʙa muqoʙili tangkunandahoji Polşa xestand. Dar kūcahoji Moskva az kantūrho, sanduqho, xodaho peşʙandho soxta şuda ʙudand. Maskoviho az puşti onho poljakhoro az har taraf meparondand. Onho ʙa ʙoloji ʙomi havliho poljakhoro ʙa ūqho va sangho zada mekuştand. Poljakho Moskvaro ʙa sūzondan daromadand. Qismi zijodi Moskva tamoman sūxt. Poljakho dar puşti qalʙahoji Kreml mustahkam çoj giriftand. Dar tiramohi soli 1611 xalqi rus ʙa muqoʙili zeridastkunandahoji Polşa xest.

Dar sari huçumi çangini muqoʙili poljakhoji dar Moskva çoj girifta mondagi, qasoʙi Nizegorodi Kozma **Minin** istod. Bo pulhoji onho dar şahrho çamə kardagi, askari kalone xalqiro jaroqpūş kardand. Ba vazifaji nacalniki ʙaroi saraskari taçriʙador **Pozarskiji** knjaz sajlov karda şud. Qismi otrjadhoji dehqoniji ʙo pomeşcikho gūştin girifta istodagi, ʙa askari xalqi qati şud. Ana hamin korro hal kard. Askari xalqi ʙa Moskva nazdik şuda, poljakhoji dar Kreml çojgir şuda mondagiro qaʙal kard. Dar soli 1612 Kreml girifta şuda ʙud, va poljakho az Moskva gurextand. Poljakho maçʙur şuda ʙudand, ki hamaji zaminhoji zeridast kardaji xudro ham toza kunand, amo Smolensk dar dasti onho mond. [illegible] Novgorodro ʙa Rosija gardonda dodand, amo hamaji kanori zaliji Fin [illegible] mond.

Dar soli 1613 dar Moskva vakilhoji sajlovşudaji pomeşcikho va kazakhoro çeq zadand. Onho Mixail az avlodi Romanūvhoi ʙojarin [illegible] giro podşoh ʙarguzidand.

(Davom dorad).

---

*) Davomaş gazetaji № 25.

Redaktori çavoʙgar M. AMINUV.
Upolūglavlit № A.—620
Toşkand. Ūspoligrafkominat.